

antage; men naar det ikke er Landstingets sidste Ord, saa er det aabenbart, at jo nærmere vi gaae dette Ord, desto lettere gjøre vi det at faae Enighed tilveie. Det forekommer mig, at naar Landstinget er gaaet et meget betydeligt Skridt hen imod os, og vi gaae saa langt bort som muligt til den modsatte Side, saa vil det være langt vanskeliggere at faae Enighed tilveie, end naar vi nærme os Landstinget saameget som muligt. Jeg kan derfor ikke forstaae, hvorfor den ærede Minister indstændig anmoder os om at gaae saa langt bort fra, hvad Landstinget har vedtaget. Jeg kan ikke forstaae, hvorledes man saa skal faae Enighed tilveiebragt.

En Ting vil jeg bede ærede Medlemmer erindre, og det er, at hvis vi vedtage Loven, som den nu foreligger, saa er der første Gang opnaaet et meget stort Gode, som Tingen idag har fremhævet eller henvendt Opmærksomheden paa; det er dette, at Tingen kan for Fremtiden blive geistlig Mand uden at have staaet 4 Aar i Linien. Alle disse Argumenter om, at en Geistlig ikke kan opmuntre til Noget, hvort han ikke selv har deeltaget, falde dermed til Jorden. Vedtages Loven, som Landstinget har sendt os den, saa kan som sagt Tingen blive Geistlig uden at have staaet 4 Aar i Linien. Og man kan virkelig komme i Krig ogsaa i de 4 første Aar, medens man staaer i Linien; de Herrer gaae bestandig ud fra, at man kun kan komme i Krig, medens man staaer i Forstærkningen; men man kan, det er aldeles paalideligt, ogsaa komme i Krig, medens man staaer i Linien, ja man har endogsaa det Særsyn, at en stor Deel af Forstærkningen aldrig kommer i Krig. Det skulle vi ikke glemme; det er en meget betydelig Indrømmelse, der er gjort; det er en Indrømmelse til Alle, thi Alle har det stædt, at en Mand, der helliger sig til den geistlige Virksomhed, kan ved at forlange Udsættelse til sit 25de Aar og da søge at blive ordineret til Capellan — Noget, der ikke er saa vanskeligt at opnaae —, fuldstændig unddrage sig sin Værnepligt. Dette er forbi, og der er altsaa gjort et stort Skridt fremad i den Retning, som Fleertallet her i Thinget synes om. Jeg skal forøvrigt minde om, at Skolelærerne tidligere indtog en

lignende Stilling, og at de heller ikke paa cengang bleve underkastede den fuldstændige Værnepligt, men at ogsaa de først alene bleve underkastede Tjenesten i Linien, og derefter ved Hjælp af en senere Lov endelig kom til tillige at tjene i Forstærkningen. Jeg kan altsaa ikke see, at der er noget saa Forsærdeligt i nu at gaae den samme Vej med Hensyn til Præsterne som tidligere med Hensyn til Skolelærerne, og altsaa berøve dem Friheden for Værnepligt i to Skridt istedetfor i eet. Det ærede Medlem for Maribo Amts 3die Valgkreds (Wassod) har talt om, at det var et „privilegium odiosum“, som var givet Geistligheden. Nu veed jo Enhver, som er inde i disse Forhold, at man kan have affjænt sin Værnepligt i 34 Mars Møder, og han veed, at der er meget saa Præster, dette Privilegium vil komme til gode. Naar nu det ærede Medlem er saa oprørt over, at der er enkelte Mænd, som ville nyde Godt af dette Privilegium, hvorfor er han da ikke oprørt over, at der er store Classer af Medborgere, som man har givet det samme „privilegium odiosum“? Hvorfor er det ærede Medlem ikke vred over, at Alle i Kjøbenhavn og Helsingør og de faste Pladser ere fritagne for Tjeneste i Forstærkningen, og hvorfor er det ærede Medlem ikke oprørt over, at den store Samsundsklasse, der bestaaer af Militairarbejdere, og hvortil, om jeg husker ret, omtrent Halvdelen af den udfyldte Masse hører, er fritagen for den samme Tjeneste? Hvorfor kommer det ærede Medlem ikke og siger, at han vil berøve disse Medborgere dette „privilegium odiosum“, hvorfor er det kun odiosum eller forhad, for at tale danskt, lige overfor de 2 eller 3 Præster, det vil komme til at berøre? Det er dog at sætte Sagen paa Spidsen i en Grad, som er — jeg vil ikke sige hvad. (En Stemme: Latterlig!). Jeg bruger nødig saa stærke Udtryk; at sige, at det er at sætte Sagen paa Spidsen, er vel ogsaa tilstrækkeligt. Jeg skal altsaa anbefale det høie Thing at stemme for Forslaget, som det nu foreligger; derved have vi allerede, som sagt, opnaaet et væsentligt Gode. Hvis man ikke vil stemme derfor, vil jeg anbefale at stemme for det Uendlingsforslag,